

ESIR PMM

Elektronski sistem izdavanja fiskalnih računa

Uputstvo za instalaciju i korisničko uputstvo

Sadržaj:

1.	Rad sa ESIR – om	2
1.1	Pokretanje programa – početni ekran	2
1.2	PC Kasa – prodaja robe i usluga	4
1.2.1	Otvaranje novog računa i rad na stavkama računa	4
1.2.2	Plaćanje računa i fiskalizacija	6
1.3	Rad sa šifarnikom artikala	10
1.4	Rad sa cenovnikom	13
1.5	Rad sa šifarnikom poslovnih partnera – kupci	13
1.6	Podešavanje poreskih stopa	14
1.7	Žurnal	15
1.8	Podešavanje Esira	16
2.	Opšta pravila	17
3.	Greške i upozorenja	18
4.	Instalacija ESIRA	20
5.	Ostalo	22
5.1	Verzija ESIR – a	22
5.2	Kontakt informacije o dobavljaču	22

1. Rad sa ESIR – om

1.1 Pokretanje programa – početni ekran

Prilikom pokretanja programa se pojavljuje prozor za unos PIN-a.

Slika 1 – ulazak u sistem

Program proverava ispravnost unetog PIN/PAK-a i dostupnost konfigurisanog PFR-a i u zavisnosti od toga javlja poruku da li je uneti PIN/PAK ispravan i da li se može nastaviti sa programom ili je PIN/PAK neispravan što javlja poruku o greški i uzrokuje zatvaranje programa. Ovo je prikazano na slikama ispod.

SPREMAN ZA RAD	READY TO USE	PROGRAM SE GASI, NE POSTOJE USLOVI ZA RAD!	PROGRAM WILL QUIT, NO NECESSARY CONDITION TO RUN
SPREMAN ZA RAD	READY TO USE	Odabrani PFR nije dostupan!	SDC not available!
SPREMAN ZA RAD	READY TO USE	Preporuka:	Recommendation:
SPREMAN ZA RAD	READY TO USE	1. Proverite da li je PFR pokrenut (ikonica u system tray)	1. Check if SDC is running (icon in system tray)

Info: 2022-03-07 22:09:12 | UK76NZXM | 101114830 | PMM doo | DEV | LPFR | r10.0.03

Info: 2022-03-02 09:55:50 | UK76NZXM | 101114830 | PMM doo | DEV | LPFR | r10.0.03

OK / POTVRDI

ZATVORI PROGRAM / CLOSE PROGRAM

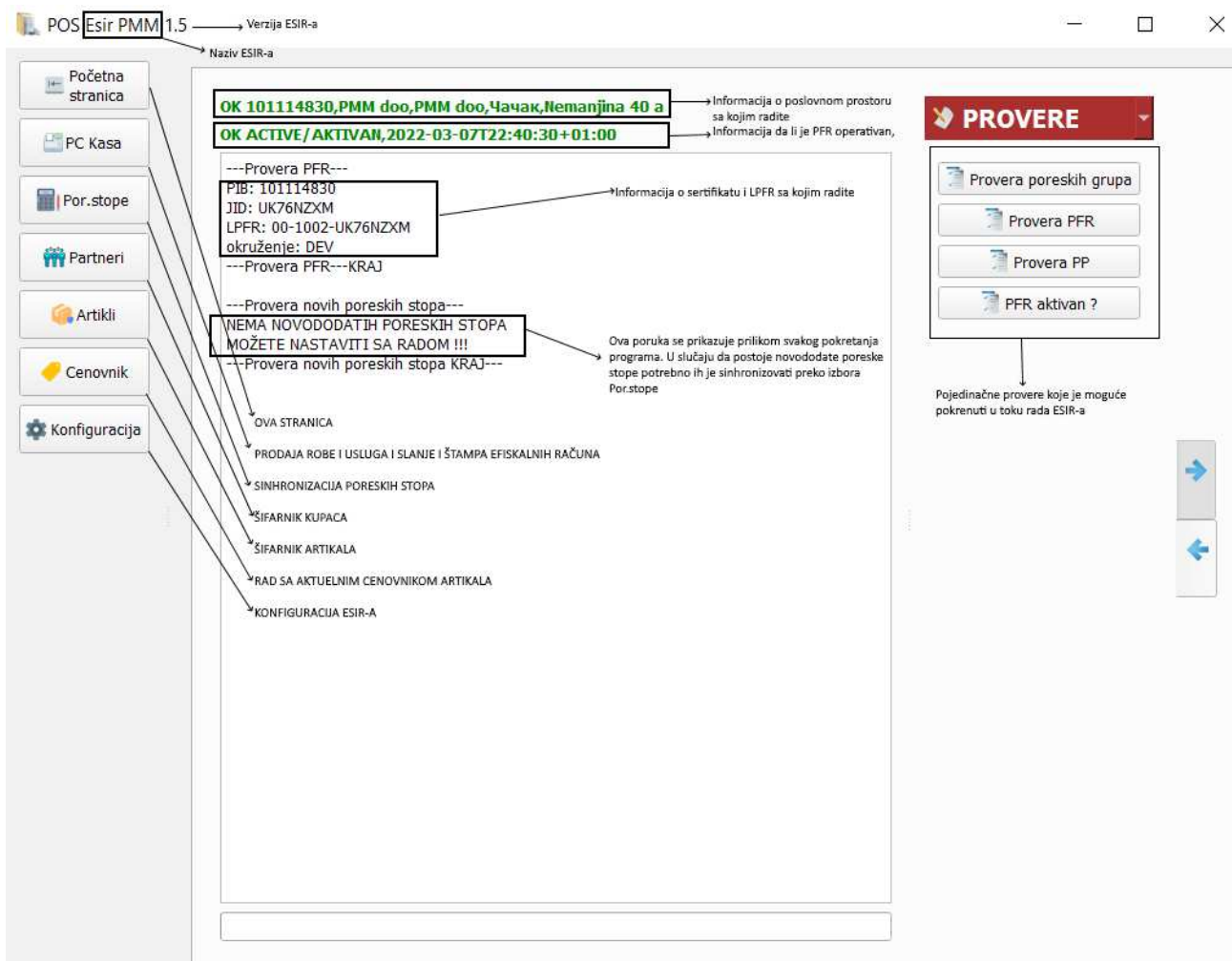
Slika 2 – Ispravan PIN PFR dostupan

Slika 3 – Neispravan PIN PFR nedostupan

Primer ispravnog PIN-a PFR dostupan program nastavlja sa radom

Primer neispravnog PIN-a PFR nije dostupan program se zatvara

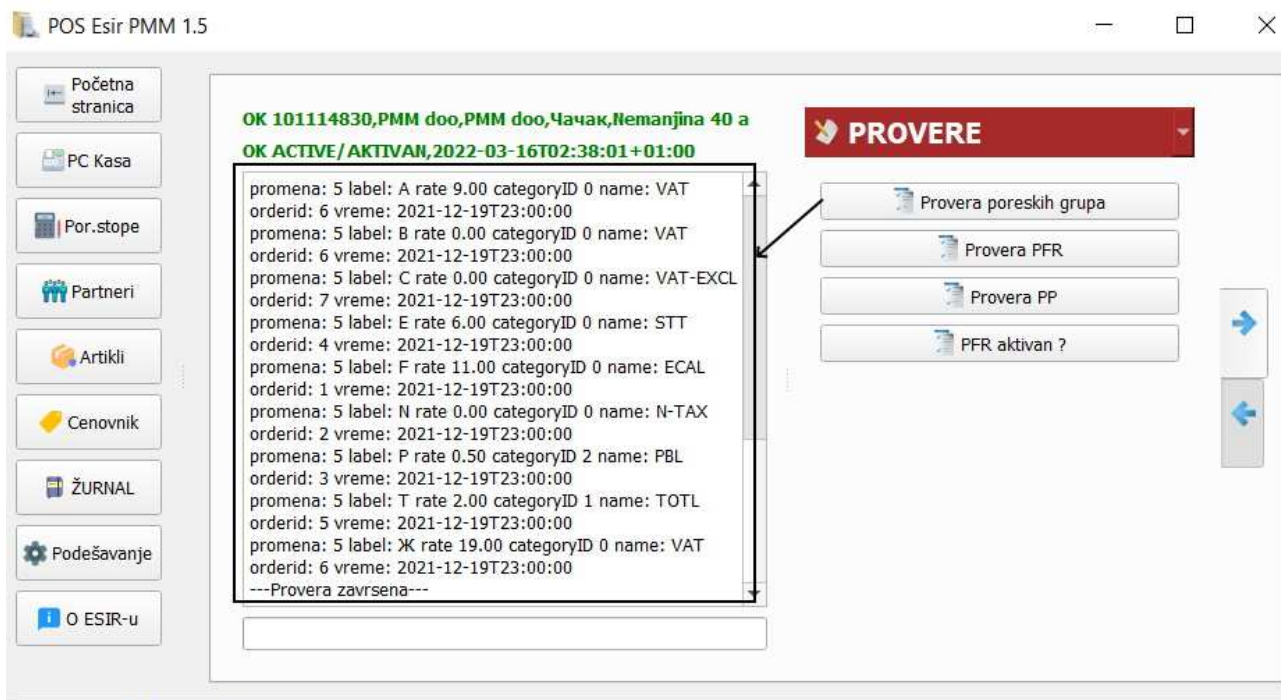
Na slici ispod je prikazan početni ekran Esir-a sa objašnjenjima pojedinih elemenata njegovog prikaza. Esir radi proveru aktivnosti PFR, poslovnog prostora korisnika, kao i proveru da li ima novododatih poreskih stopa prilikom pokretanja programa, a u toku rada ESIR-a sve ove provere je moguće pojedinačno pokretati. Takođe je na slici prikazano gde se vidi naziv ESIR-a i trenutna verzija kao i kratko objašnjenje pojedinih akcija koje će biti detaljno objašnjene u daljem tekstu.

Slika 4 – Početni ekran ESIR-a

Korisnik Esira može da na ovom ekranu uradi neke dodatne provere na zahtev kao što je npr. provera poreskih aktivnih poreskih grupa, odgovor dobijen od LPFR

Sa leve strane početnog ekrana su prikazani moduli ESIR-a sa kojima korisnik može da radi

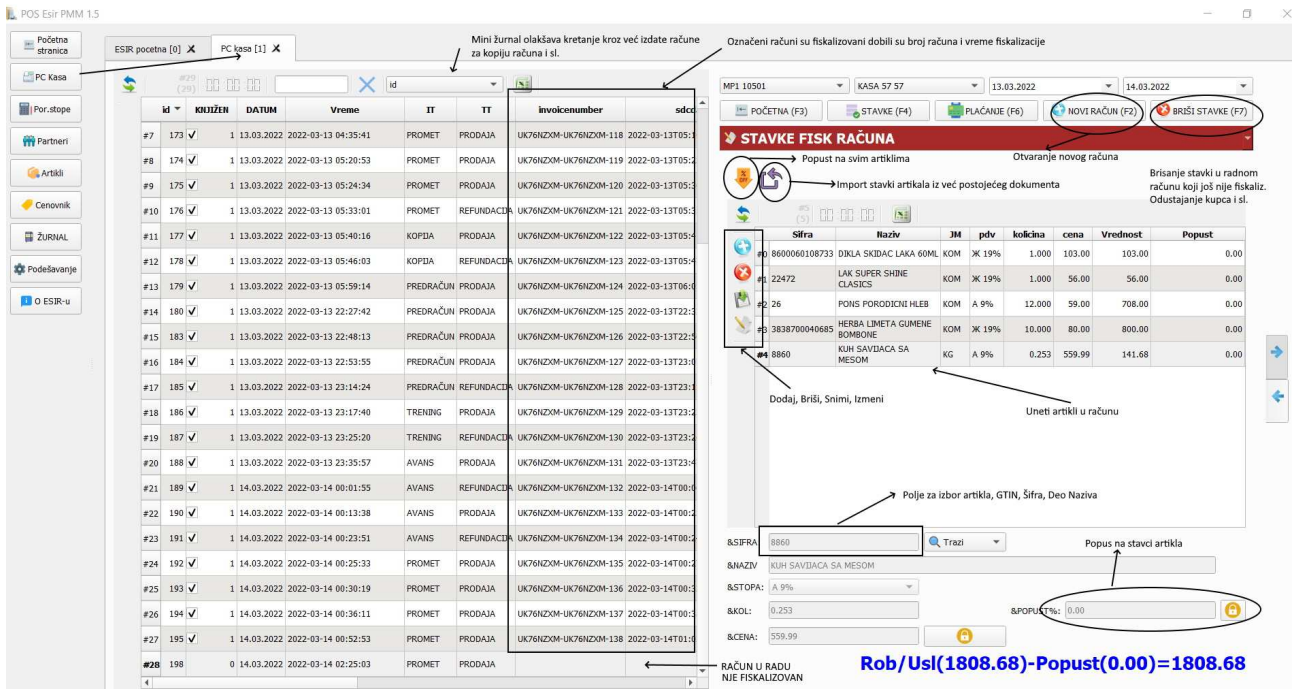

Slika 5 – Provera aktivnih poreskih grupa od strane korisnika ESIR a

1.2 PC Kasa – prodaja robe i usluga

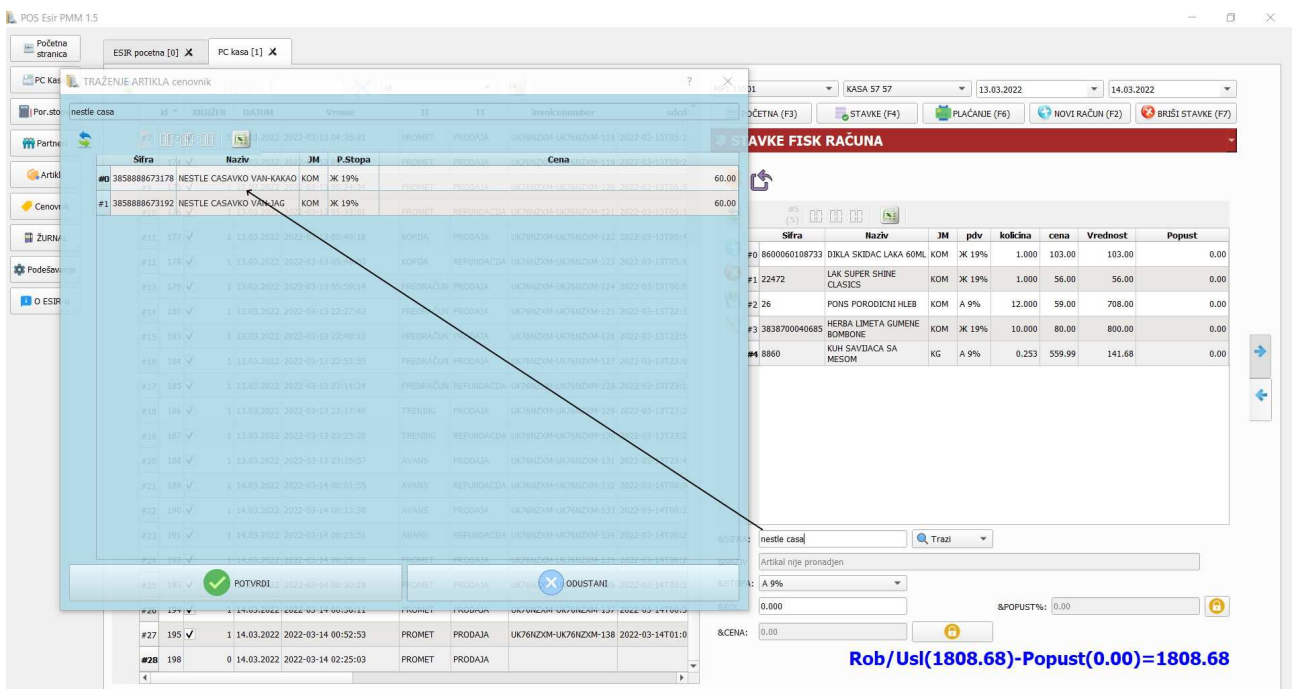
1.2.1 Otvaranje novog računa i rad na stavkama računa

Modul PC kasa omogućuje prodaju robe i usluga i fiskalizaciju tih računa. Na sledećoj slici je prikazan proces otvaranja novog računa. Po izboru NOVI RAČUN ESIR vas direktno uvodi u proces kucanja stavki na tom računu. Na polju šifra je moguće kucati GTIN (Barkod povezan sa tim artiklom ili internu šifru artikla ili deo naziva tog artikla koji će otvoriti tabelu za izbor artikla). Po izvršenom izboru artikla inicijalizuje se cena iz cenovnika za taj izbor vezana poreska stopa. Po izboru artikla program vas uvodi u polje količina gde morate ukucati izdatu količinu robe koja mora biti veća od nula. Takođe je moguće izmeniti cenu koja se nudi ako kasir ima ovlašćenja i to pod posebnom lozinkom. Za promene cene koja se nudi kod izbora artikla koristite pristup cenovniku.

Slika 6 – Otvaranje novog računa i rad sa stavkama računa

Na sledećoj slici je prikazano moguć izbor artikla preko dela naziva.

Slika 7 – Traženje artikla preko dela naziva

Opšta pravila za rad korisnika na dodavanju stavki novog računa su sledeći

- Artikal se može izabrati traženjem preko GTIN-a , najčešće čitačem barkoda, preko dela naziva ili kucanjem interne šifre iz cenovnika.

- Korisnik mora potvrditi količinu izabranog artikla.
- Korisnik pod uslovom da ima ovlašćenja na sistemu može izmeniti cenu u cenovniku, koja se prenosi na dodavanju novog sloga posle izbora artikla.
- Poreska stopa izabranog artikla se prenosi preko važećeg šifarnika poreskih tarifa ažuriranog preko PFR-a i veze prema šifarniku artikala.
- Korisnik može definisati popust na pojedinim artiklima ili svim artiklima na računu ako ima ovlašćenje na sistemu. U tom slučaju će taj popust biti uzet u obzir prilikom procesa slanja cene i vrednosti prema PFR u procesu fiskalizacije računa.
- Po izvršenoj fiskalizaciji stavke računa se više ne mogu menjati.
- ESIR obezbeđuje zaokružnje cene na dve decimale po pravilima zaokružnja cena što se može videti na sledećem primeru.

Sifra	Naziv	JM	pdv	kolicina	cena	Vrednost	Popust
0 8600060108733	DIKLA SKIDAC LAKA 60ML	KOM	Ж 19%	1.000	103.00	103.00	0.00
1 22472	LAK SUPER SHINE CLASICS	KOM	Ж 19%	1.000	56.00	56.00	0.00
2 26	PONS PORODICNI HLEB	KOM	A 9%	12.000	59.00	708.00	0.00
3 3838700040685	HERBA LIMETA GUMENE BOMBONE	KOM	Ж 19%	10.000	80.00	800.00	0.00
4 8860	KUH SAVIJACA SA MESOM	KG	A 9%	0.253	559.99	141.68	0.00

Dodaj, Briši, Snimi, Izmeni

Uneti artikli u računu

Zaokružnje cena na dve decimale na polju vrednost

Slika8 – Zaokružnje cene na dve decimale po pravilima zaokružnja

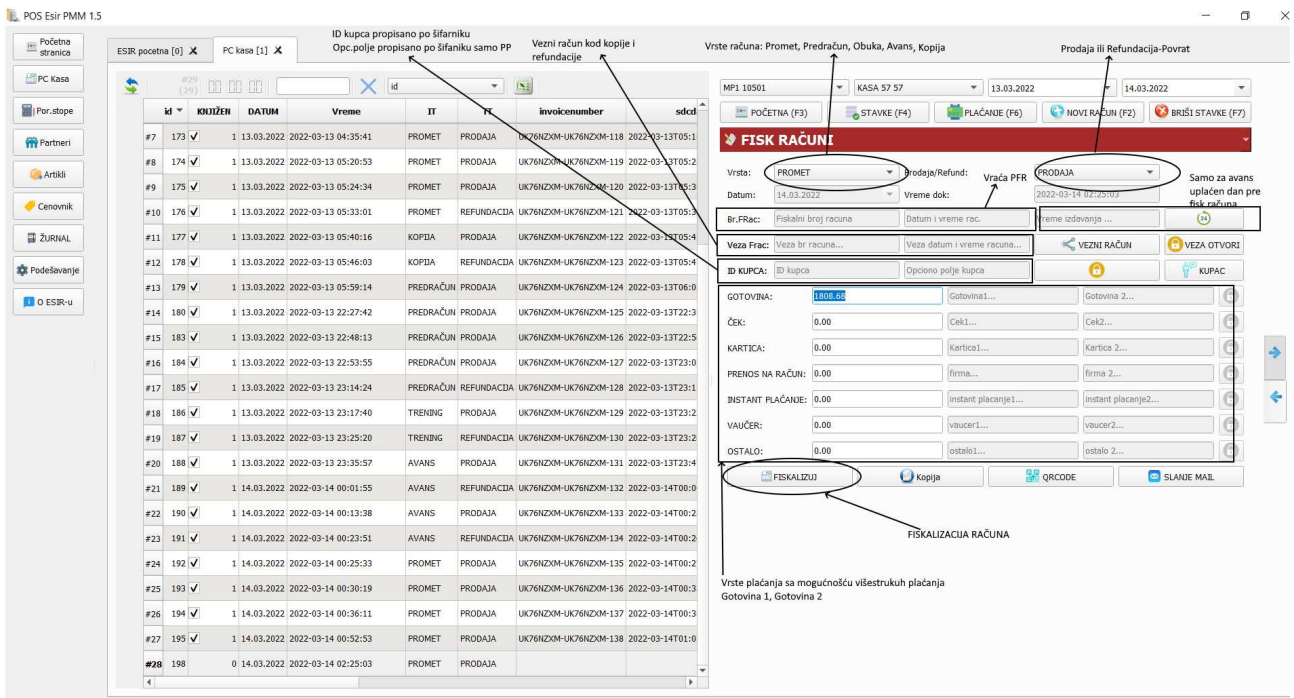
Svi ovi tasteri su u funkciji pripreme računa. Po izvršenoj fiskalizaciji računa oni su blokirani.

Po završenom unosu stavki na započetom računu pritiskom na dugme PLAĆANJE , ESIR vodi korisnika na unos plaćanja i fiskalizaciju računa.

1.2.2 Plaćanje računa i fiskalizacija

Po završenom kucanju stavki pritiskom na taster plaćanje otvara se ekran za završnu operaciju u fiskalizaciji računa koji je prikazana na sledećoj slici.

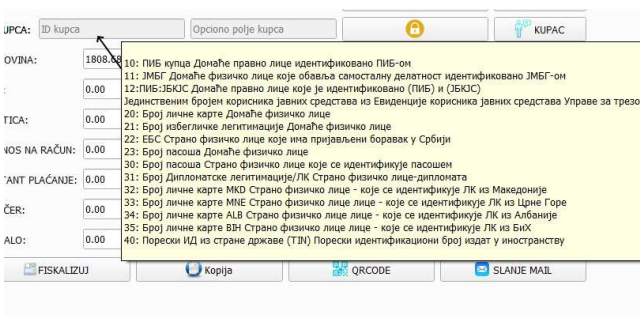
Slika 9 – Izbor vrste plaćanja, vrste računa i ostalih parametara pre fiskalizacije

Esir podržava sledeće vrste računa Promet, Predračun, Obuka, Avans, Kopija sa varijantama Prodaja ili Refundacija – Povrat robe.

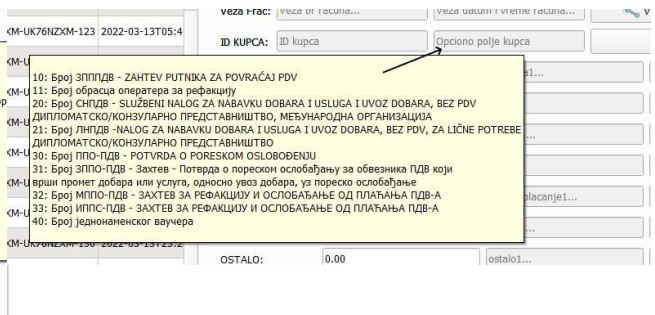
Esir podržava sledeće vrste plaćanja, Gotovina, Ček, Platna Kartica, Prenos na račun, Instant plaćanje, Vaučer i Ostalo i ta plaćanja mogu biti višestruka.

Kod pojedinih vrsta računa kao što su Refundacija i Kopija je potrebno da se pozovete na broj računa i vreme fiskalizacije referentnog računa, preko polja Veza br racuna i Veza datum i vreme racuna , što je najbolje uraditi preko dugmeta VEZNI RAČUN, što će biti malo kasnije objašnjeno.

Polje vreme izdavanja je vezano samo za AVANSNI RAČUN ako je avans uplaćen minimum 24 sata pre nego što ste krenuli da kucate AVANSNI RAČUN. Polja ID kupca su na nekim računima potrebni npr AVANS za pravno lice , polje opciono polje kupca je npr vezano za refrakciju PDV stranim državljanima, ono se u tim situacijama popunjava po propisanom šifarniku i mora se popuniti i polje ID kupca. Primeri ovih šifarnika su prikazani na sledećim slikama

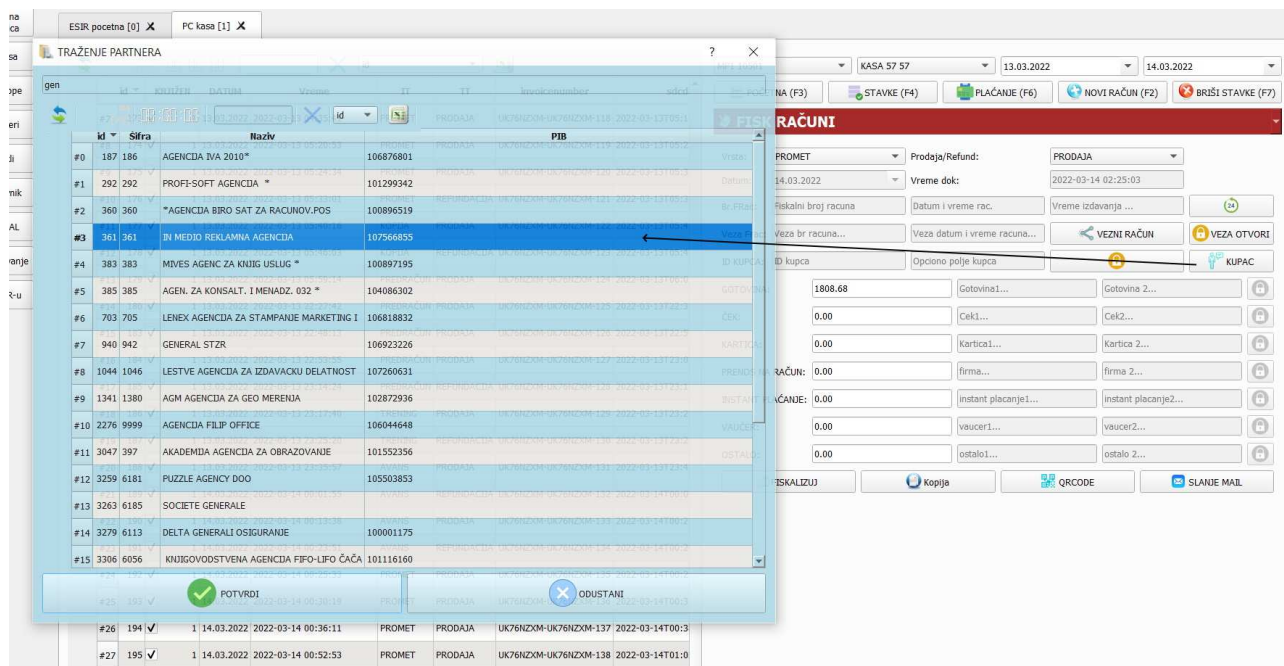
Slika 10 – Šifre ID kupca

Slika 11 – Šifre opciono polje kupca

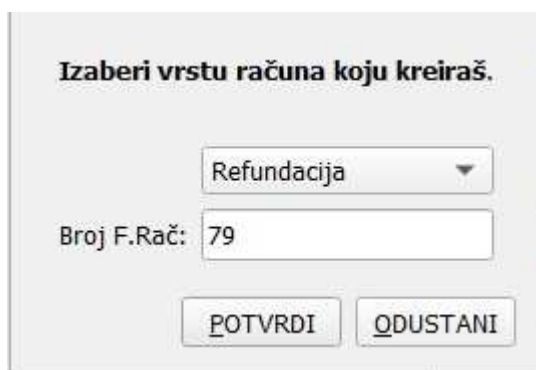
U slučaju da za ID kupca postoje podaci u šifarniku poslovnih partnera, moguće je preko dugmeta

IZBOR KUPCA izabrati njegov PIB , pretragom na više načina i on će se preneti u polje ID kupca u propisanom formatu. Ovo je objašnjeno na sledećoj slici.

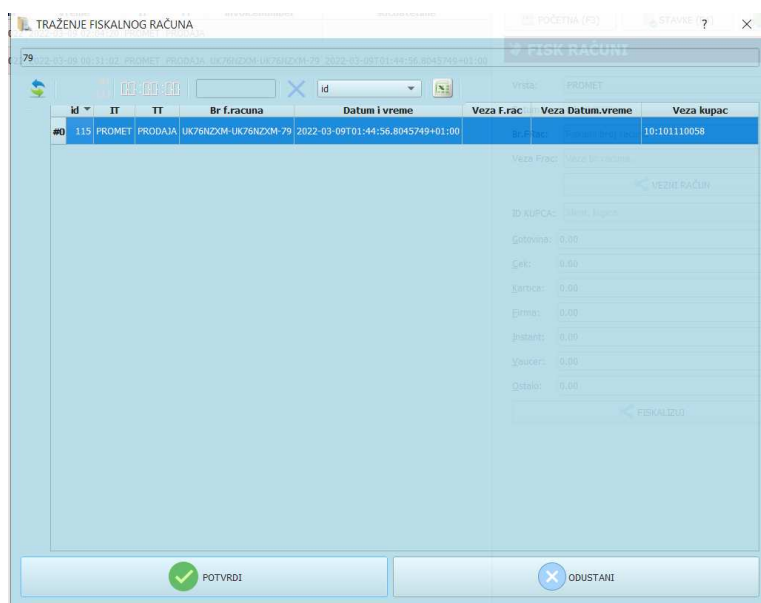
Slika 12 – Izbor vrste plaćanja, vrste računa i ostalih parametara pre fiskalizacije

U slučaju da novi račun koji treba da fiskalizujemo treba da napravimo referencirajući se na postojeći račun što je obavezno kod kopije i refundacije možemo otvoriti novi račun bez kucanja stavki računa, otići odmah na plaćanje i pritisnuti VEZNI RAČUN. Program nas pita koju vrstu računa želimo da napravimo i na koji se broj referenciramo ako ne ukucamo broj računa otvoriće nam se cela tabela za izbor prema kriterijumu koja se vrsta novog računa stvara. Ovo je prikazano na sledećim slikama.

Slika 13 – Izbor vrste računa koji se kreira i vezuje za već postojeći račun

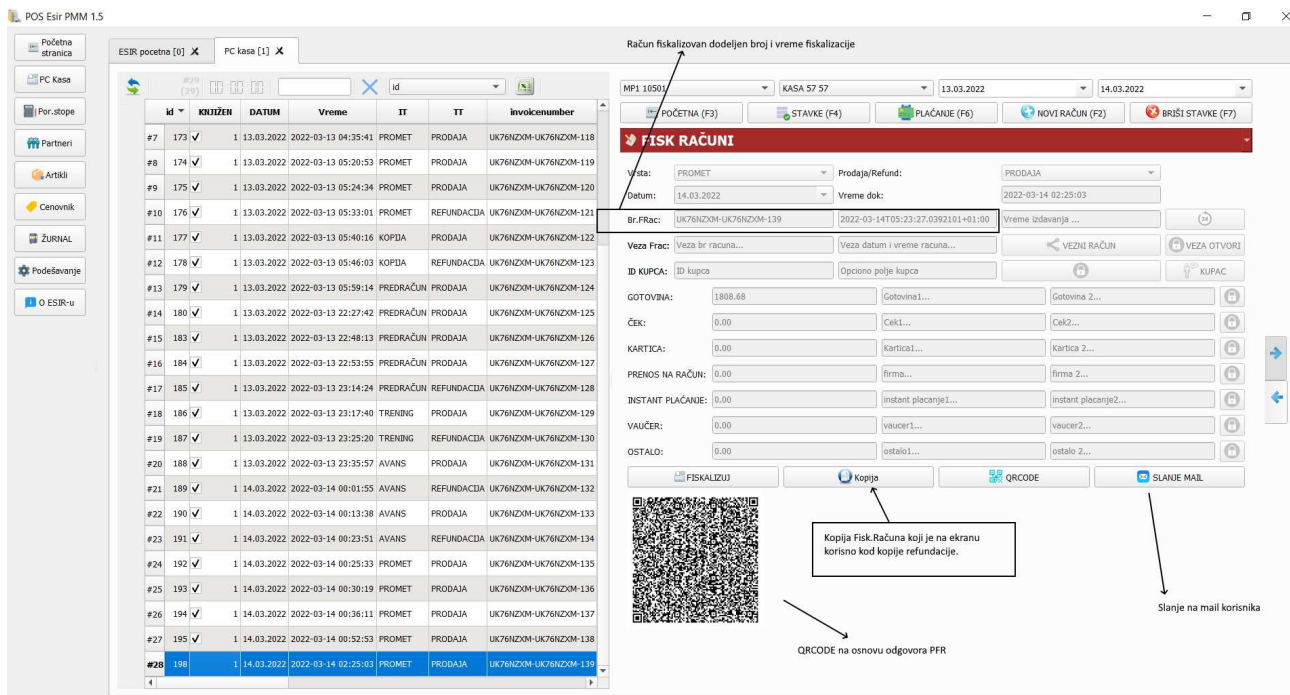
Slika 14 – Tabela računa koja podržava zadani kriterijum

U ovom slučaju će se preneti i stavke robe sa onum parametrima koji su bili na veznom računu.

Kada smo izabrali sve parametre vezane za plaćanje i definisanje ostalih parametara možemo pristupiti procesu slanja računa , ESIR proverava neispravnosti i javlja korisniku moguće greške pre slanja podataka na PFR. Lista Grešaka i poruka je prikazana u poglavlju 4. U slučaju da Kopija ili Refundacija nemaju vezan referentni broj Esir će zahtevati od vas da ga unesete.U slučaju računa koji se stvara iz avansa ili predračuna Esir će isto zahtevati referentni broj.

Ako je fiskalizacija uspešno izvršena ekran će izgledati kao na sledećoj slici

Na slici se vidi da su automatski popunjena polja Br.Frac i Vreme Frac prilikom odgovora PFR na zahtev za fiskalizaciju. Parametre na ovom računu više nije moguće menjati jer je fiskalizovan.

Slika 15 – Primer Fiskalizovanog računa

Na osnovu odgovora PFR-a će se pojaviti QR kod , koji isto označava da je račun fiskalizovan koji kupac može odmah da skenira mobilnim telefonom da bi proverio račun na internetu, a takođe se url za proveru može poslati na mail adresu korisnika.

Kada se nalazimo na fiskalizovanom računu, pre nego što otvorimo novi račun kod pojedinih promena kao što je Refundacija, neophodno je da štampano kopiju refundacije koju kupac mora da potpiše. Dugme KOPIJA upravo služi da odmah napravimo dokument kopija refundacije i da ga fiskalizujemo.

1.3 Rad sa šifarnikom artikala

Korisnik ESIR – a može dodavati nove artikle u šifarnik artikala i ažurirati podatke u njemu na sledećoj slici je prikazano otvaranje šifarnika artikala. Moguće je raditi export podataka u Excel tabele (ikonica sa saimbolom excela-a na slici.)

POS Esir PMM 1.5

ESIR pocetno [0] X PC kasa [1] X Artikli [2] X

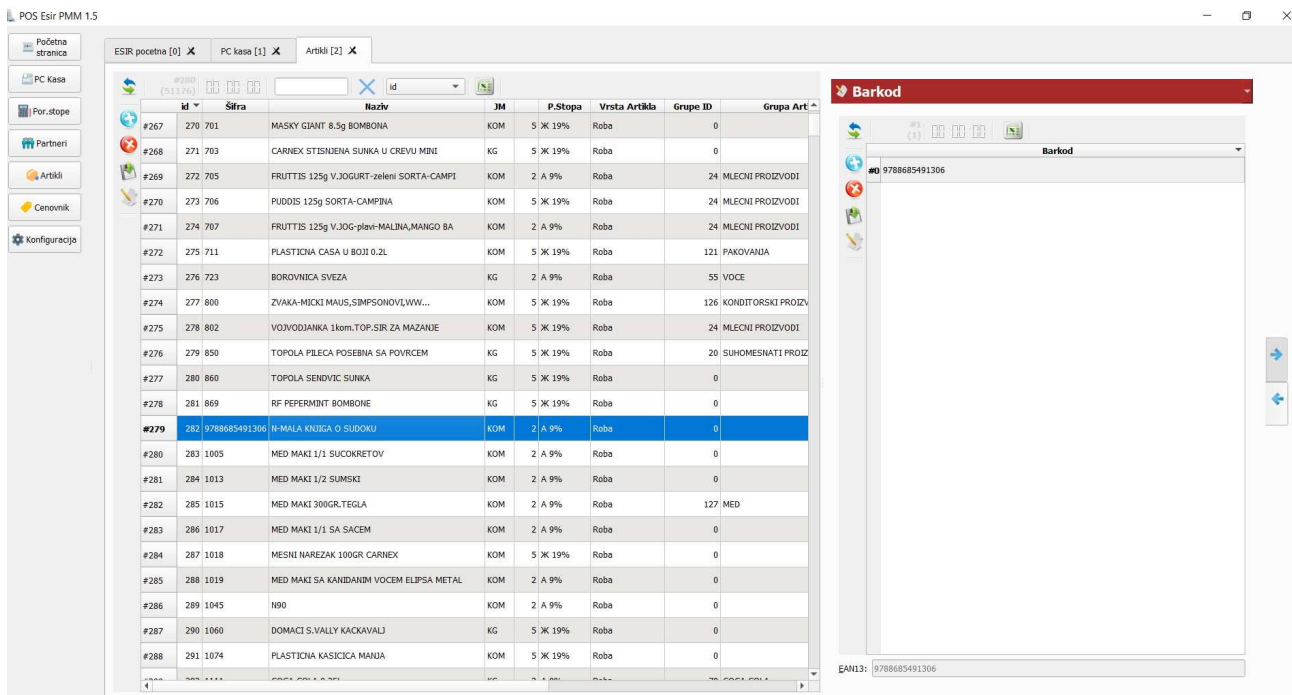
#	id	Šifra	Ime	JM	P.Stopa	Vrsta Artika	Grupe ID	Grupa Art
#267	270	701	MASKY GIANT 8.5g BOMBONA	KOM	5 JK 19%	Roba	0	
#268	271	703	CARHEX STIŠIENNA SUNKKA U CREVU MZNI	KG	5 JK 19%	Roba	0	
#269	272	705	FRUITTIS 125g V.JOGURT-zeleni SORTA-CAMPJ	KOM	2 A 9%	Roba	24	MLECNI PROIZVODI
#270	273	706	PUDDIS 125g SORTA-CAMPINA	KOM	5 JK 19%	Roba	24	MLECNI PROIZVODI
#271	274	707	FRUITTIS 125g V.JOG-plavi-MALJNA,MANGO BA	KOM	2 A 9%	Roba	24	MLECNI PROIZVODI
#272	275	711	PLASTICNA CASA U BOJIT 0.2L	KOM	5 JK 19%	Roba	121	PAKOVANJA
#273	276	723	BOROVNICA SVEZA	KG	2 A 9%	Roba	55	VOCE
#274	277	800	ZVAKA-MICKI MAUS,SIMPSONOVI,W...	KOM	5 JK 19%	Roba	126	KONDITIONSKI PROIZV
#275	278	802	VOJVOJIANKA 1kom.TOP.SJR ZA MAZANJE	KOM	5 JK 19%	Roba	24	MLECNI PROIZVODI
#276	279	850	TOPOLA FILECA POSEBNA SA POVRCEM	KG	5 JK 19%	Roba	20	SUHOMESNATI PROIZ
#277	280	860	TOPOLA SENDVIC SUNKKA	KG	5 JK 19%	Roba	0	
#278	281	869	RF PEPERMINT BOMBONE	KG	5 JK 19%	Roba	0	
#279	282	9788685491306	N-MALA KNJIGA O SUDOKU	KOM	2 A 9%	Roba	0	
#280	283	1005	MED MAKI 1/1 SUCOKRETOV	KOM	2 A 9%	Roba	0	
#281	284	1013	MED MAKI 1/2 SUMSKI	KOM	2 A 9%	Roba	0	
#282	285	1015	MED MAKI 300GR.TEGLA	KOM	2 A 9%	Roba	127	MED
#283	286	1017	MED MAKI 1/1 SA SACEM	KOM	2 A 9%	Roba	0	
#284	287	1018	MESNI NAREZAK 100GR CARHEX	KOM	5 JK 19%	Roba	0	
#285	288	1019	MED MAKI SA KANDANIM VOCEM ELIPSA METAL	KOM	2 A 9%	Roba	0	
#286	289	1045	N90	KOM	2 A 9%	Roba	0	
#287	290	1060	DOMACI S.VALLY KACKAVALJ	KG	5 JK 19%	Roba	0	
#288	291	1074	PLASTICNA KASICICA MANJA	KOM	5 JK 19%	Roba	0	

Osnovni podaci

Šifra:
 Naziv:
 JM:
 PDV:
 Vrsta:
 Grupa:
 Proizvođač:
 Lokacija:

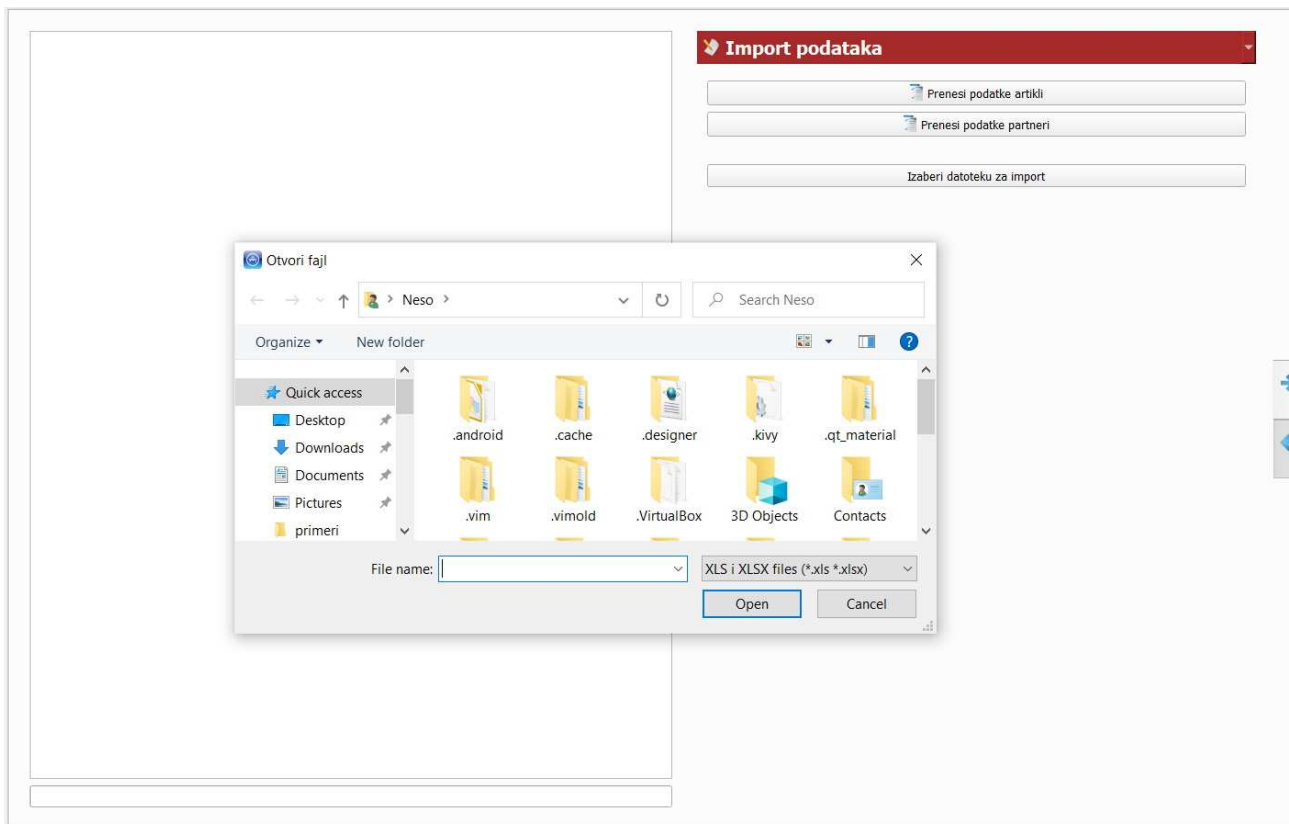
Slika 16– Šifarnik artikala sa osnovnim podacima o artiklu

Na sledećoj slici je prikazano ažuriranje GTIN – a za pripadajući artikal, klikne se na padajuću listu OSNOVNI PODACI i izabere se opcija BARCOD.

Slika 17– Šifarnik artikala veza sa BARKOD om

Šifarnici artikala sa cenama i šifarnik poslovnih partnera se mogu importovati iz pripremljenih Excel tabela kao što je prikazano na slici ispod.

Slika 18– Import šifarnika artikala sa cenama iz iyabrane EXCEL tabela

1.4 Rad sa cenovnikom

Korisnik ESIR-a može da menja cene u cenovniku. Na sledećoj slici je prikazan rad sa cenovnikom artikala.

The screenshot displays the ESIR PMM 1.5 application window. On the left is a sidebar with navigation icons for 'Početna stranica', 'PC Kasa', 'Por.stope', 'Partneri', 'Artikli', 'Cenovnik', and 'Konfiguracija'. The main area shows a table of items with columns for 'Sifra', 'Naziv', 'JM', 'VP CENA', and 'MP CENA'. Item #102, 'CARNEX SUVI VRAT', is highlighted in blue. To the right, a detail panel for 'CENOVNIK OPSTI' shows fields for 'Sifra: 209', 'Naziv: CARNEX SUVI VRAT', 'VP CENA: 684.750', and 'MP CENA: 808.00'. A tooltip points to the MP CENA field with the text: 'MP cena je aktuelna za cenu koja se prenosi kod kucanja stavku fiskalnog računa'.

Sifra	Naziv	JM	VP CENA	MP CENA	
#90	183	PROKELI	KG	184.260	280.00
#91	187	MES DOMACA KOBASICA	KG	422.030	690.00
#92	188	MES JUNECI PAUFLEK	KG	536.110	940.00
#93	193	MES DOMACA KOBASICA	KG	500.000	590.00
#94	195	MES IZLETNICKA KOBASICA	KG	826.270	975.00
#95	200	CARNEX PIL.FILINO SA POVRCEM	KG	211.860	250.00
#96	201	CARNEX POSEBNA KOBASICA	KG	334.167	401.00
#97	202	CARNEX PILECA SA POVRCEM	KG	327.500	393.00
#98	204	CARNEX TIROLSKA-ALPISKA	KG	423.333	508.00
#99	205	CARNEX MORTADELA,MINI MORTADELA	KG	613.333	736.00
#100	207	CARNEX STISNENA SUNKKA	KG	665.833	799.00
#101	208	CARNEX AS SALAMA-ZIMSKA	KG	829.660	979.00
#102	209	CARNEX SUVI VRAT	KG	684.750	808.00
#103	212	EKSTRA PECENICA	KG	2032.200	2884.00
#104	213	CARNEX CAJNA KOBASICA	KG	1114.167	1337.00
#105	216	CARNEX KULEN	KG	983.333	1180.00
#106	217	CARNEX BUDIMSKA KOBASICA,PIKANT	KG	1134.167	1361.00
#107	220	CARNEX VIRSLA	KG	404.240	477.00
#108	224	CARNEX PANCETA-BEKON SLANINA	KG	745.760	880.00
#109	239	UZICKA CAJNA-BUDIMSKA-SUDZUK	KG	478.810	565.00
#110	246	TOPOLA NJEGUSKA KOBASICA	KG	1258.333	1630.00
#111	247	TOPOLA SREMSKA	KG	1265.000	1518.00
#112	278	CARNEX MADJARSKA-SREMSKA	KG	1042.370	1230.00

Slika 19– Cenovnik ažuriranje prodajne cene

Cenovnik omogućava filtriranje po nazivu, internoj šifri, barkodu. Kada dodje do ažuriranja cene u cenovniku, ona počinje da se prenosi kada na stavkama fiskalnog računa izaberemo taj artikal.

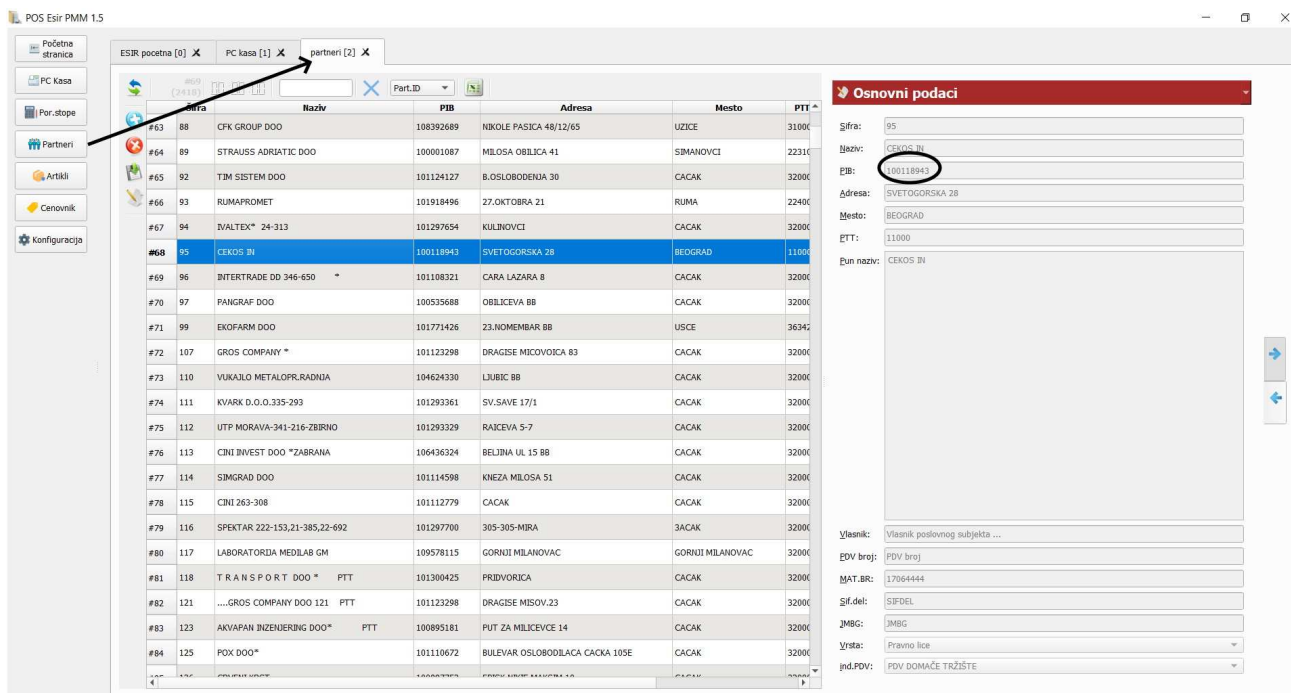
Moguće je raditi export podataka u Excel tabele (ikonica sa simbolom excela-a na slici.)

U sistemu ERP-a čiji sastavni deo može biti ovaj ESIR se najčešće cene u cenovniku stvaraju kalkulacijama ili drugim dokumentima iz robnog knjigovodstva koji mogu formirati cenu.

1.5 Rad sa šifarnikom poslovnih partnera – kupci

Korisnik ESIR a može da ažurira podatke o poslovnim partnerima

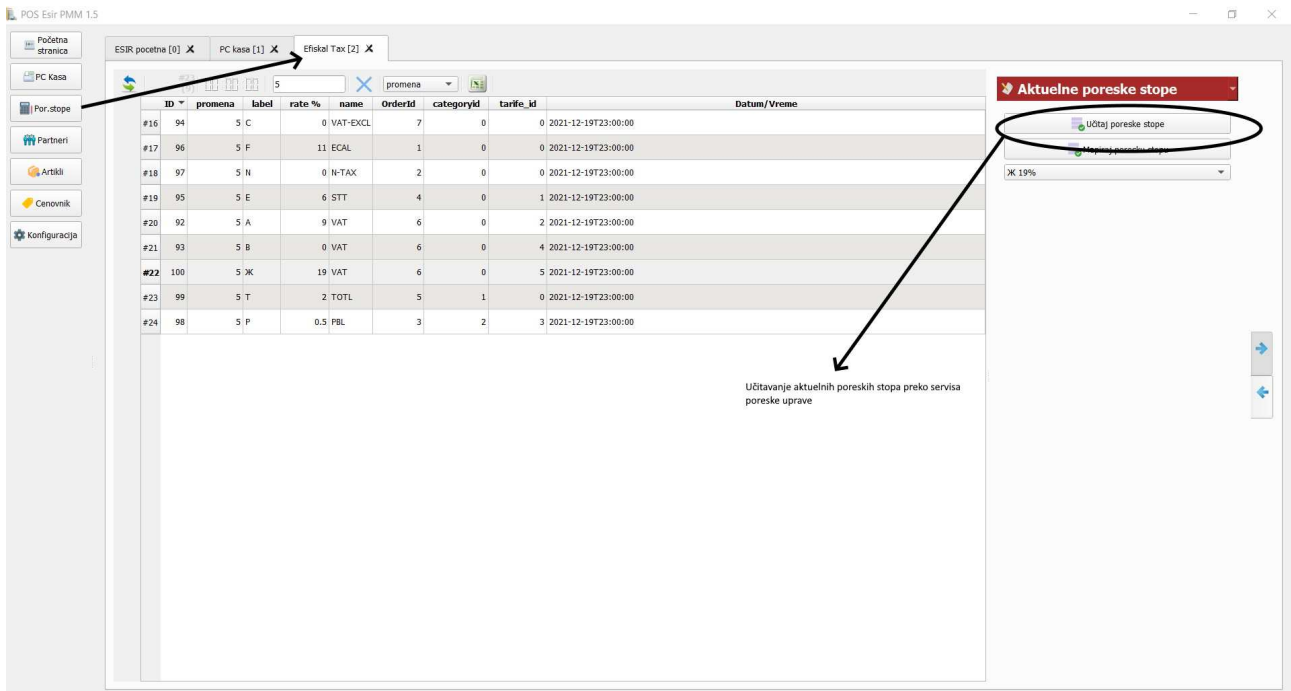
Slika 20– Šifarnik poslovnih partnera - KUPCI

Ukoliko u račune za fiskalizaciju unosimo kupca koji je pravno lice obavezno je da takav kupac ima evidentiran PIB. U skladu sa tim neophodno je da u šifarniku poslovnih partnera sva pravna lice imaju evidentiran PIB. Ako je u pitanju Domaće fizičko lice koje obavlja samostalnu delatnost identifikovano preko JMBG potrebno je na polju vrsta izabrati Fizičko lice a njegov JMBG uneti u polje JMBG.

1.6 Podešavanje poreskih stopa

Poreske stope više nije moguće unositi ručno već se definišu korišćenjem servisa poreske uprave. Ova akcija je sprovodi u trenutku prelaska na novi sistem elektronske fiskalizacije ili u trenutku kada poreska uprava najavi izmenu poreskih stopa. Prilikom svakog startovanja ESIR-a korisnik ima informaciju da li je doslo do promene poreskih stopa (slika 4. Početni ekran ESIR -a).

ESIR podržava aktuelne poreske oznake uz mogućnost proširenja u budućnosti.

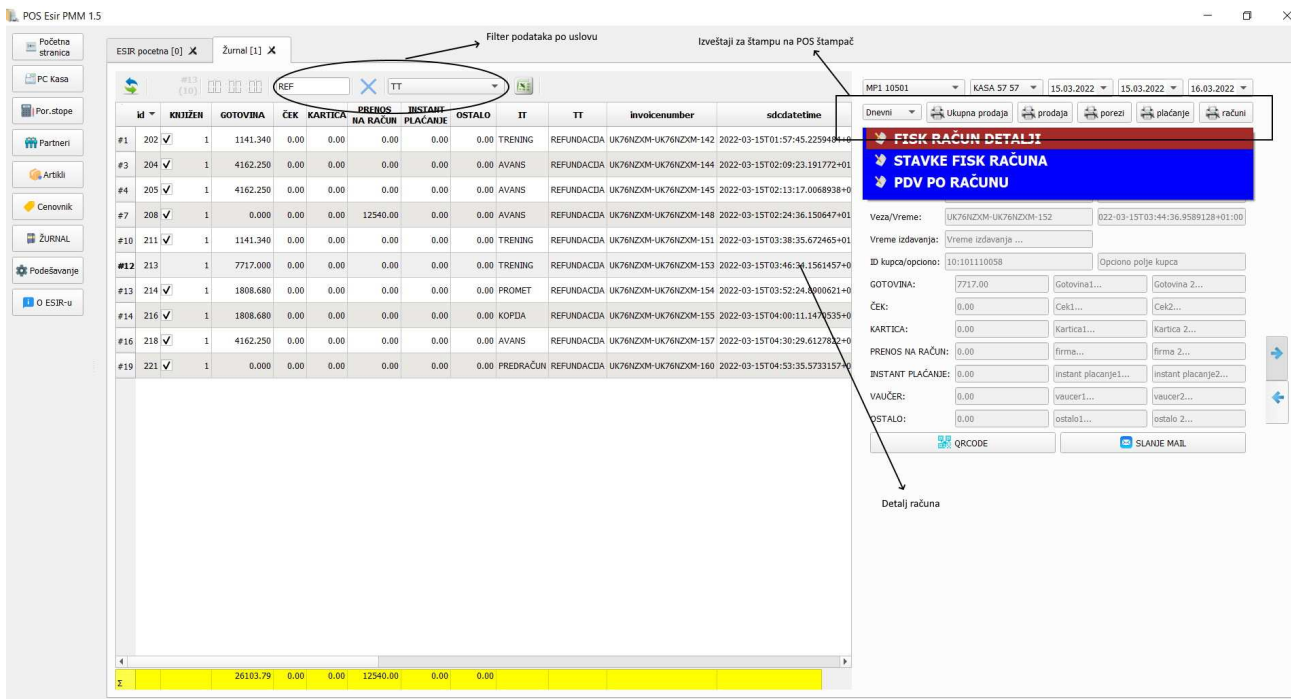

Slika 21– Šifarnik poreskih stopa ažuriranje preko PFR

Fiskalizacija bilo kog dokumenta neće biti moguća ukoliko poreske stope nisu definisane ili nisu u skladu sa važećim poreskim stopama.

1.7 Žurnal

Iz izbora Žurnal otvara se pregled kao na slici ispod

Slika 22 – Primer žurnala sa filtriranjem podataka

Žurnal obezbeđuje pregled svih vrsta računa i transakcija sa mogućnošću filtriranja po određenom kriterijumu kao i uvid u detalje transakcija, stavke računa, kao i pregled poreskih stopa po računu. Preko opcije žurnala su omogućeni izveštaji na pos štampač i to

Ukupna prodaja

Prodaja u danu

Porezi

Plaćanje

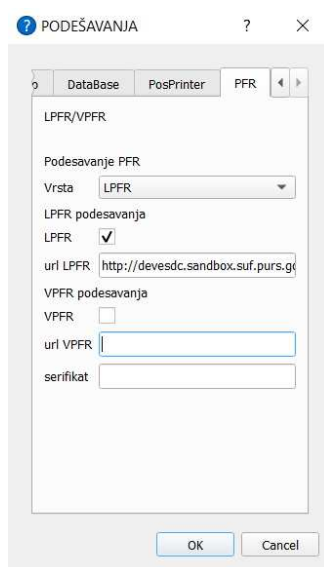
Računi

Svi ovi izveštaji mogu biti Dnevni, Periodični, Mesečni

1.8 Podešavanje ESIR-a

Podesavanja PFR

Iz izbora konfiguracija → PFR

Slika 23– Podešavanje PFR

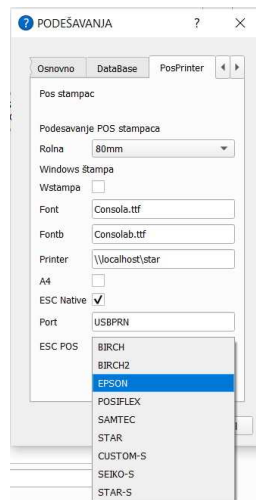
LPFR – Esir koristi http protokol za komunikaciju sa PFR

Url: Uneti http putanju do lpfr-a. Konsultovati dokumentaciju proizvođača lpfr-a. Primer:
<http://192.168.1.97:8888/api/v3>

VPFR – Esir koristi https protokol za komunikaciju sa PFR

Podesavanja štampača

Iz izbora konfiguracija → PosPrinter

Slika 24– Podešavanje Štampača

Moguća podešavanja štampača su da koristi windows drivere ili pos esc native drivere, sa štampačima povezanim na USB, COM ili mrežni port. Moguće je da se štampa fiskalnih računa preusmeri na A4 štampu po pravilima kako se obradjuje journal dobijen odgovorom od PFR. Esir podržava papirne termalne rolne 57-80 mm.

2. Opšta pravila

Rad operatera

Standardne operacije koje operater može sprovesti na svim dokumentima su:

- Dodavanje jedne po jedne stavke, ručno ili korišćenjem barkod skenera, dodavanjem više stavki iz jednog dokumenta u drugi.
- Definisavanje novih artikala / usluga.
- Izmena unetih podataka.
- Brisanje stavke jedne po jedne ili svih stavki jednog dokumenta odjednom.
- Pretraživanje stavki ili artikala koji se dodaju.
- Štampa dokumenta

Fiskalizacija

- Komunikacija sa LPFR-om se odvija preko HTTP protokola u skladu sa tehničkim vodičem poreske uprave.
- Komunikacija sa VPFR-om se odvija preko HTTPS protokola u skladu sa tehničkim vodičem poreske uprave.

- Pre prve fiskalizacije program će od korisnika tražiti da unese ispravan PIN/PAK kod bezbednosnog elementa LPFR-a/VPFR-a.
- Fiskalizacija neće biti moguća ako je artikal/usluga vezana za tarifu koje nema definisane poreske oznake ili one nisu u skladu sa važećim poreskim stopama.
- Esir ne izdaje nijednu vrstu računa ako nije dobio neophodne podatke od PFR sa kojim je povezan.
- Esir mora da štampa račun na osnovu žurnala dobijenog preko PFR ili da ga izda u elektronskom obliku.
- Program neće izmeniti ni jedan podatak koji mu vraća PFR.
- Program nikad ne menja poreske stope i iznose koje mu vraća PFR i ne koristi druge stope i iznose osim onih dobijenih od PFR.
- Program štampa žurnal PFR-a kao fiskalni račun a pre štampe ne menja niti dodaje bilo koju informaciju.
- Cene artikala ili usluga koje se šalju PFR-u su zaokružene na dve decimale. Pravilo zaokruživanja: na manje ako je sledeća cifra manja od 5 odnosno na veće ako je jednaka ili veća od 5. Isto pravilo se odnosi i na obračun vrednosti poreza po stavkama dokumenta.

Uticaj ESIRA na rad drugih uređaja na računaru

ESIR ne ometa rad drugih perifernih uređaja na PC računaru kao što su Barcode scanneri , Merne Vage i sl.

3. Greške i upozorenja

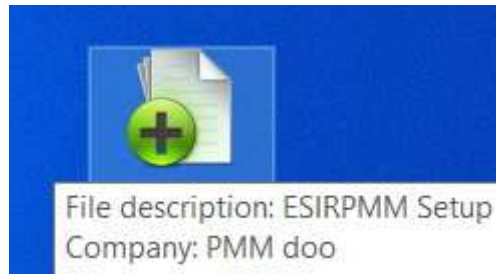
KOD	OPIS	NAPOMENA	REŠENJE
0000	Sve je u redu	Komanda je izvršena bez upozorenja ili grešaka.	
0100	Pin OK	Uneti PIN kod je ispravan.	
0210	- Internet je dostupan	Internet konekcija je dostupna (opciono).	
0220	Internet nije dostupan	Internet nije dostupan	
1100	Skladište podataka je 90% popunjeno	Prostor koji se koristi za smeštaj audit paketa je 90% popunjen. Vreme je za audit.	Skladište podataka je 90% popunjeno
1300	Smart kartica nije umetnuta	Kartica bezbednosnog elementa nije ubačena u čitač kartica LPFR-a.	Ubacite smart karticu u bezbednosni element.
1400	- Potrebna je revizija	Ukupna vrednost prodatog i refundiranog je dostigla 75% limita bezbednosnog elementa. Vreme je za audit	Audit
1500	Pin kod nije unet	POS mora poslati PIN kod.	Operater treba da unese ispravan PIN kod bezbednosnog elementa.
2100	Pin nije ispravan	PIN kod koji je poslat od strane POS-a nije ispravan.	Operater treba da unese ispravan PIN kod bezbednosnog elementa.
2110	Kartica zaključana	Prekoračen je dozvoljen broj pogrešnih unosa PIN koda. Kartica bezbednosnog elementa je zaključana	Adminstartor mora restartovati brojač pogrešnih unosa PIN koda
2210	BE Zaključan	Bezbednosni element je	Audit

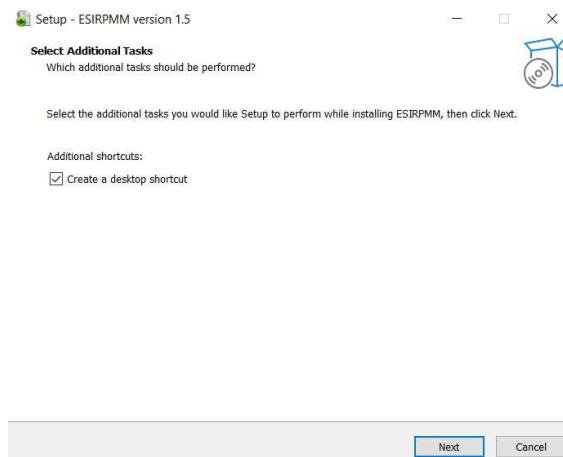
		zaključan. Dok se ne završi audit fiskalizacija dokumenta nije moguća.	
2220	BE problem u komunikaciji	Virtuelni PFR ne može da se poveže sa bezbednosnim elementom	Ne koristi se virtuelni PFR.
2230	BE problem u protokolu	Bezbednosni element ne podržava traženu verziju protokola (rezervisano za kasniju upotrebu).	
2310	Pogrešna slovna oznaka poreske stope	Poreske oznake poslate od strane POS-a nisu definisane	Ispravite poreske oznake artikla-usluge koji ima pogrešno definisane poreske oznake.
2400	Nije konfigurisan	PFR uređaj nije potpuno konfigurisan za potpisivanje dokumenata (npr: poreske stope ili verifikacioni url nisu definisani, itd).	Završite konfigurisanje lprf uređaja ili nas kontaktirajte.
2800	Obavezan podatak (nedostaje obavezan podatak zahteva).	Unesite vrednost traženog polja pa pokušajte ponovo.	Unesite vrednost traženog polja pa pokušajte ponovo.
2801	Vrednost polja je predugačka	Dužina podataka je veća nego što se očekuje.	Dužina podataka je veća nego što se očekuje.
2802	Vrednost polja je prekratka	Dužina podataka je manja nego što se očekuje.	Proverite dužinu podatka pa pokušajte ponovo
2803	Nedozvoljena dužina polja	Dužina podataka je veća ili manja nego što se očekuje.	Dužina podataka je veća ili manja nego što se očekuje.
2804	Polje van opsega	Podatak je van očekivanog opsega.	Proverite vrednost polja pa pokušajte ponovo.
2805	Pogrešna vrednost polja	Podatak je van očekivanog opsega.	Ispravite vrednost polja pa pokušajte ponovo.
2806	Pogrešan format podataka	Format podataka nije ispravan.	Ispravite format podataka pa pokušajte ponovo
2807	Lista je suviše kratka Dodajte bar jednu stavku.	Lista je suviše kratka Lista stavki ili lista poreskih oznaka u računu prevazilazi dozvoljen broj stavki ili poreskih oznaka ili veličinu u bajtovima. Dozvoljene vrednosti zavise od kapaciteta PFR-a i mogu se razlikovati kod različitih proizvođača.	Dodajte bar jednu stavku. Smanjite listu stavki izbacivanjem tj brisanjem

4. Instalacija ESIRA

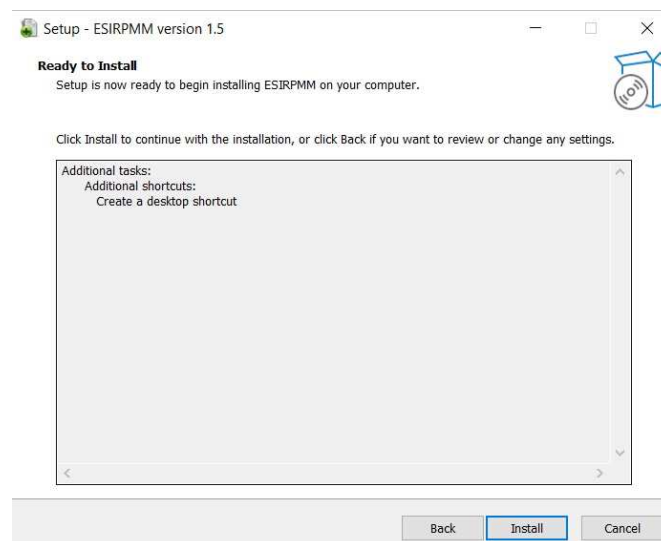
Na sledećim slikama su prikazane faze instalacije ESIR a

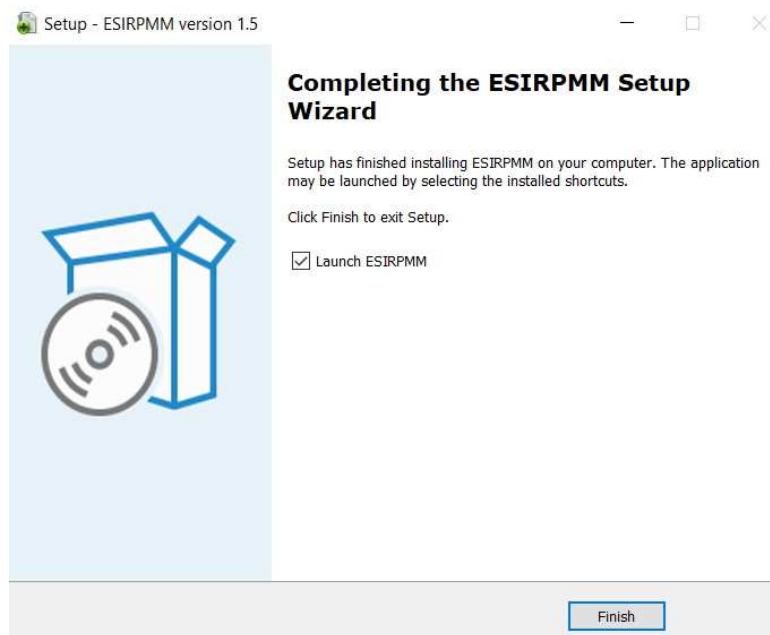
Slika 24– Instalacioni fajl

Slika 25– Početak instalacije

Slika 26– Potvrda instalacije

Slika 27– Završetak instalacije

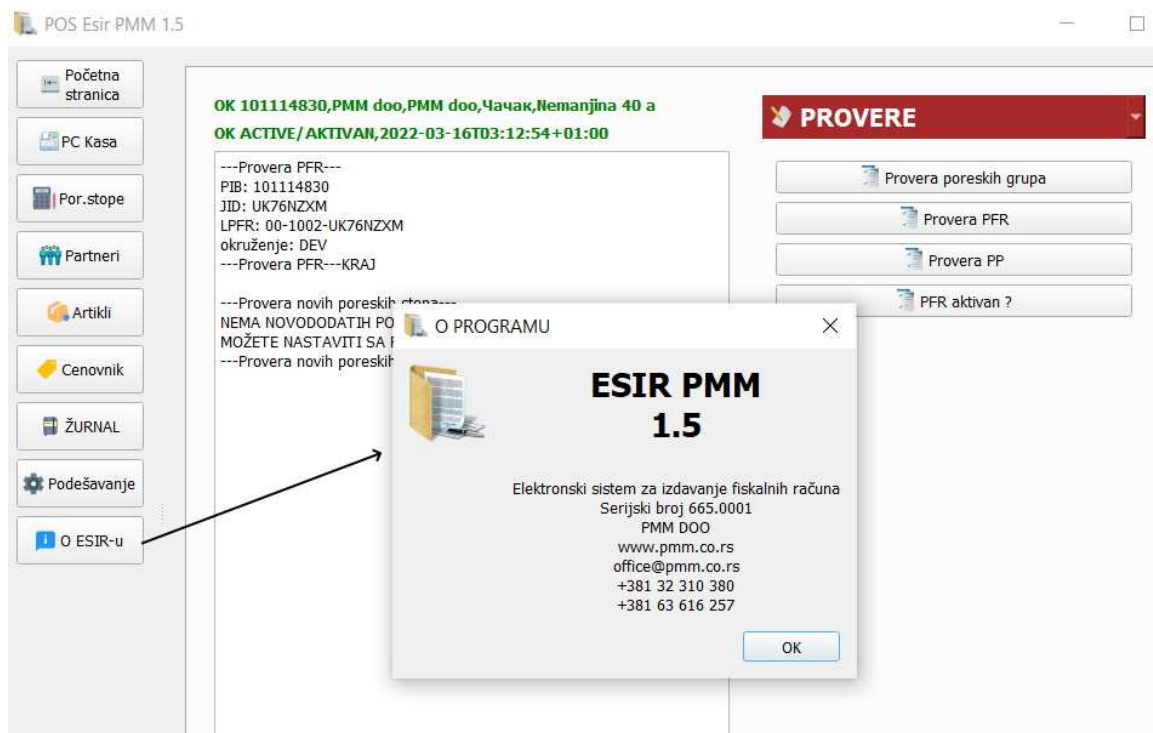
Minimalni zahtevi OS Windows 7, 4GB RAM memorije, HDD 250GB

Preporučeno OS WINDOWS 10-11 8GB RAM. SSD 250GB

5. Ostalo

5.1 Verzija ESIR – a

ESIR PMM je softverski proizvod, program, na sledećoj slici će biti prikazani podaci o programu

Slika 28– Podaci o programu

5.2 Kontakt informacije o dobavljaču

PMM doo

Nemanjina 40a

32000 Čačak www.pmm.co.rs office@pmm.co.rs

Kontakt osoba Nenad Majstorović 063 616257 nenad.majstorovic@pmm.co.rs